

Saksframlegg

NY INNRETNING AV BARNEPAKKEN

Arkivsaksnr.: 11/39779

::: Sett inn innstillingen under denne linja

Forslag til vedtak:

Formannskapet slutter seg til rådmannens vurderinger om framtidig innretning av Barnepakken.

::: Sett inn innstillingen over denne linja

... Sett inn saksutredningen under denne linja

Saksutredning:

Bakgrunn.

Barnepakken ble vedtatt i budsjettet for 2007 som en styrking av det forebyggende arbeidet for barn. I første omgang ble det satt av kr 500 000,-, mens det fra 2008 ble bevilget 2 mill. Ved revideringen av budsjettet i juni 2009 vedtok Formannskapet å be rådmannen om å komme tilbake med en endret innretning på Barnepakken, slik at man ”på en bedre måte samarbeider med frivillige lag og organisasjoner”. I september 2009 ble det behandlet en egen sak om Barnepakken, der målet for Barnepakken ble besluttet å være og rekruttere barn til deltakelse i frivillige lag og organisasjoner. Kolstad/Saupstad og Østbyen skal være prioriterte bydeler. I tillegg vedtok Formannskapet følgende: *”Det er viktig at Trondheim kommune inngår et formalisert og langsiktig samarbeid med frivillige lag og organisasjoner. Midlene skal primært gå til å styrke og utvide aktiviteten i eksisterende lag og organisasjoner i nærmiljøet, slik at aktivitetene gjøres tilgjengelig for flere i målgruppa. Barn og unge i bydelene skal involveres i arbeidet med utforming av tilbud. Ordninga evalueres før sommeren 2011.”*

For å følge opp punktet om evaluering fikk NTNU Samfunnsforskning oppdraget om å lage en følgeevaluering av arbeidet med Barnepakken. Med bakgrunn i denne evalueringen legger rådmannen nå fram en sak for Formannskapet med forslag til ny innretning for arbeidet med Barnepakken. I en slik sak er det naturlig å se på barnekulturfeltet totalt sett, og hvilken rolle de forskjellige aktørene i Trondheim kommune skal ha.

Hovedfunn i evalueringen.

Etter det endrete mandatet i 2009 har Barnepakken i 2010 innholdt disse aktivitetene og arrangementene:

- På Kolstad/Saupstad har et tett samarbeid mellom Kulturenheten og ulike frivillige organisasjoner i området ført til rekke sommeraktiviteter som håndball, fotball, speider og Capoeira. Gjennom et samarbeid med Kolstad fotball har de på Kolstad startet opp tiltaket Tweenies, som har vært et åpent treffsted for aldersgruppa som frivillige lag og organisasjoner kan bruke som en rekrutteringsarena. Det ble gitt midler til sjakkurs og håndballskole. Tilskudd har dessuten gått til å arrangere Kolstaddagene.

Trondheim kommune

- I Østbyen ble det startet opp en rekke kurs og aktiviteter i samarbeid med mange ulike organisasjoner. Bydelen kunne i 2010 tilby et bredt utvalg av aktiviteter, som fisking, seiling og klatring. I tillegg ble det arrangerte en rekke kurs innen film, spilling i band, skating, BMX-sykling og Capoeira. Det ble støttet kor og teatergruppe i bydelen. Det ble dessuten gitt tilskudd til Ladehammerfestivalen og livredderkurs for Lilleby FAU.
- Barnetimen sto bak til sammen 9 arrangementer i byen i 2010, spredt til ulike bydeler. Arrangementene var godt besøkt, og samarbeidende organisasjoner melder om en opplevelse av svært fornøyde deltakere.
- I tillegg har Barnepakken 2010 kunne tilby aktiviteter gjennom Voll gård, Trondheim klatreklubb og Barnas turlag. På Voll gård ble ferieaktivitetene Sommer Camp og Høst Voll arrangert med tilskudd fra Barnepakken.

Gjennomgående er både samarbeidspartnere og ansatte positiv til vektleggingen av samarbeid med frivilligheten, ut fra ønsket om at flest mulig barn skal inkluderes i ordinære tilbud. Og sjøl om det både av praktiske og prinsipielle grunner er vanskelig å måle hvor mange barn som har et svakt tilbud om kultur- og fritidsaktiviteter som har blitt rekruttert inn i ordinære tilbud, så er tilbakemeldingene fra de frivillige organisasjonene at det har ført til nyrekruttering. De involverte organisasjonene gir svært god tilbakemelding på samarbeidet med kommunen rundt Barnepakken.

Utfordringen er at mandatet oppleves som for begrensende, både faglig og geografisk. Ikke alle barn i målgruppen kan få et fullgodt tilbud i dagens frivillige organisasjoner, delvis fordi tilbudet er begrenset, men også fordi en god del organisasjoner er skeptisk til å endre kjernetilbudet sitt for å tilpasse seg de behovene disse barna har. Det er ingen selvfølge at organisasjoner vil ta en slik rolle, selv om det søkes om ekstra penger til det. Kommunen kan heller ikke presse de frivillige organisasjonene å ta en slik rolle, som kommunens verdiplattform for frivillighet sier så næres frivilligheten av lyst og kveles ved tvang.

En annen bekymring ved det nye mandatet som kommer fram i evalueringen er at kulturtilbudet for barn totalt sett blir dårligere, ved at innsatsen blir konsentrert til kun to bydeler og at samarbeid med FAU blir liggende utenfor mandatet. Det å prioritere ressurser til de bydelene med lavest score på sosioøkonomiske kriterier oppleves som riktig, men det og ikke kunne gi et tilbud til alle andre barn som i liten grad bruker det eksisterende kultur- og fritidstilbud i andre bydeler oppfattes som unødvendig begrensende. Mye av aktiviteten i Barnepakken i 2008-2009 var i samarbeid med FAU, som var en kostnadseffektiv måte å nå mange barn på, og som mange FAU var glad for eksisterte. Grunnen til at dette ikke ble videreført var at FAU ikke er en frivillig organisasjon som rekrutterer barn inn i ordinære tilbud.

Evalueringen anbefaler mer fleksibilitet i arbeidet med Barnepakken i framtida, hvor:

- Samarbeid med lag og organisasjoner ses som én av flere veier for å få i gang aktiviteter og for å utløse tilskudd
- Samarbeid mellom det frivillige og det offentlige blir vektlagt og tilpasset til hver enkelt situasjon, framfor en klar avgrensning av tilrettelegger - utførroller
- Økt deltakelse i frivillige lag og organisasjoner ses som en viktig, men ikke eneste målsetting for Barnepakken.

Trondheim kommune

Trondheim kommune sine kulturtilbud for barn.

Trondheim kommunale kulturskole, Trondheim folkebibliotek og Kulturenheten er de viktigste aktørene, i tillegg til at barnehagene og skolene selvfølgelig spiller viktige roller. Kulturskolen har ansvar for opplæring innen et bredt spekter av kulturformer og i tillegg organiserer de tilbudet gitt gjennom Den kulturelle skolesekken. Kulturskolens plan 2009-2015 prioriterer innsats mot områder av byen med lav rekruttering. Gjennom å utvide rekrutteringsområdet må den faglige profilen inkludere andre uttrykksformer enn det som til nå har vært vektlagt, og det må utvikles lavterskeltilbud og kurs/workshops av kortere varighet. I tillegg skal Kulturskolen utvikle sin rolle som lokalt ressurscenter for barnehage, grunnskole, videregående opplæring og øvrig kulturliv.

Biblioteket har sin primærrolle som utlåner av bøker/filmer/spill, men er også en viktig møteplass og arena for arrangement for barn. Gjennom utvikling av film- og spesielt spilltilbudet har biblioteket utviklet seg som en viktig arena for barn og spesielt barn med innvandrerbakgrunn. Arrangementstilbudet har blitt kraftig utvidet de siste årene, noe som har bidratt til en ytterligere styrking av biblioteket som en utviklende arena og møtested.

Barnekultur er et av fagområdene i Kulturenheten. I tillegg til aktivitetene knyttet til Barnepakken er Voll gård en viktig base for aktiviteter for barn, Kulturenheten er koordinator og tilbyr av et bredt spekter av ferietilbud, og har en sekretariatsfunksjon ovenfor Barnas teater. I tillegg skal Kulturenheten ha en nettverksskapende rolle ute i bydelene gjennom å knytte frivillige lag og organisasjoner, forskjellige kommunale enheter og kulturaktører sammen, for å utvikle og koordinere tilbudet best mulig. Enheten skal også bistå med ressurser og støtte til gode barnekultur-/familieaktiviteter i byen.

Samarbeidet mellom disse tre kommunale enhetene har blitt styrket de siste årene. Biblioteket og Kulturenheten har spesielt styrket samarbeidet på Saupstad, der de har en felles stilling knyttet til biblioteksfilialen og Boxåpner. Framover vil det være naturlig å diskutere et tettere samarbeid knyttet til styrkingen av arrangementssiden på bibliotekene. Kulturskolen og Kulturenheten har samarbeidet om et lavterskeltilbud på Saupstad knyttet til tweenies-tilbudet på Boxåpner. Sjøl om det ikke blir videreført så vil det være viktig at Kulturskolen og Kulturenheten fortsetter å samarbeide slik at kulturtilbudet for barn blir best mulig, og slik at sosiale, økonomiske og andre barrierer ikke stenger barn ute fra et utviklende kultur- og fritidstilbud.

I tillegg har vi selvfølgelig det tilbudet de frivillige organisasjonene gir, vi har en bred forsamling kulturaktører som tilbyr barn kultur-opplevelser og aktivitet, og vi har rene kommersielle tilbydere. Alle disse spiller en viktig rolle, men det ligger utenfor denne sakens innhold å gå gjennom dette tilbudet i detalj.

Trondheim har alt i alt et bredt og kvalitativt godt kultur- og fritidstilbud for barn, både når det gjelder mulighet til egenaktivitet og tilgang på kulturopplevelser. Men samtidig ser vi at det er et behov for en ytterligere styrking av tilbudet, Kulturskolen har til dels lange ventelister, og det er grupper barn som ikke greier å nyttiggjøre seg det eksisterende tilbudet. I denne aldersgruppen har også mange et behov for utprøving av forskjellige tilbud, med leiken i sentrum, før de finner sin vei og kan forplikte seg mer langvarig til et tilbud. I dette spennet kan Barnepakken spille en viktig rolle, som en døråpner og en mulighet til å prøve ut forskjellige kulturaktiviteter i nærmiljøet, og med et spesielt fokus på de barna som faller utenfor.

Når det gjelder tilgangen på kulturopplevelser går tilbakemeldingene ut på at det er behov både for flere familiearrangement og barnekulturarrangement, og at det er et behov for at tilbudet blir lettere å få oversikt over enn det oppleves pr i dag. Den kulturelle skolesekken har rollen med å sørge for

Trondheim kommune

kulturopplevelser inn i skolene, mens det offentlige kun sporadisk er involvert i å støtte arrangement for barn opp til 14 år som ikke er en del av skoletilbudet. En styrking av festivalene for at de skal gi barnekultur-tilbud kom på plass i budsjettet for 2011.

Drøfting – ny innretning av Barnepakken.

Evalueringen anbefaler mer fleksibilitet i arbeidet med Barnepakken. Samtidig må det være en tydelighet i hvordan Barnepakken skal forvaltes framover. I det følgende diskuteres innretningen ut fra noen sentrale dimensjoner.

1. Målgruppe.

De viktigste målgruppene for Barnepakken må være som tidligere: Barn som av økonomiske, kulturelle og/eller sosiale årsaker deltar lite i ordinære kultur- og fritidsaktiviteter, og tiltakene skal derfor spesielt inkludere:

- Familier og barn der hovedinntekt i familien er sosialstønad
- Barn i familier som er fattige på kultur- og fritidsaktiviteter
- Barn av psykisk syke og/eller rusmiddelbrukere
- Barn av nybosatte flyktninger

Disse skal rekrutteres inn i åpne inkluderende tiltak for alle barn, det skal ikke settes i gang særtiltak med mindre dette er nødvendig for integrering i neste omgang.

2. Fortsatt prioritering av å få barn inn i frivillige lag og organisasjoner.

Som evalueringen viser så er det enighet om at hovedgrepet er rett. Det å koble barn til et ordinært tilbud i frivillige lag og organisasjoner, gir, i tillegg til utviklende kultur- og fritidstilbud, muligheten til å knytte langsiktige vennskap. Et nytt grep som vil bli utprøvd er å knytte fritidsassistenter til lag og organisasjoner der det er spesielle utfordringer med aktuelle barn i målgruppa. Barnepakken kan også bli brukt til å dekke de økonomiske utfordringene som kan ligge i deltakelse og tilrettelegging fra organisasjonenes side.

Men alle barn i målgruppa kan ikke gis et godt nok tilbud gjennom frivillige lag og organisasjoner, derfor må det være en fleksibilitet til stede. Samarbeid med festivaler/institusjoner for å gi et enda bedre tilbud kan også være aktuelt, og støtte til FAU til kurs/verksted/tweenies-tilbud defineres til å ligge innenfor retningslinjene for Barnepakken.

3. Kulturfaglig eller sosialfaglig tilnærming.

Avgrensningen med vektlegging av å rekruttere barn til frivillige lag kan sies å innebære en dreining mot et mer sosialfaglig ståsted, der Kulturenheten fikk mer en koblerrolle mellom barn som er svake på kultur- og fritidstilbud og de frivillige lagene. Det sosialfaglige ståstedet er ikke ukjent for Kulturenheten, både ungdomsarbeidet og spesielt arbeidet med Tilrettelagt fritid har klare innslag av sosialfaglig jobbing. Det kan tenkes en løsning der Barnepakken kobles opp mot Tilrettelagt fritid, og brukes til å gi et tilbud til de som ikke innfrir kravene til å få et vedtak om bistand, men som er i gråsonen og i liten grad deltar i kultur- og fritidstilbud. Rådmannen vil ikke anbefale en slik løsning. Barnepakken bør ha en tydelig kulturfaglig innretning. Sosialfaglig jobbing mot enkeltbarn ligger primært innenfor BFT sitt mandat.

Trondheim kommune

4. Kulturenheten som tilrettelegger eller utfører.

I det nye mandatet for Barnepakken ble det vektlagt at Kulturenheten skal prioritere tilretteleggerrollen, og ikke den utøvende rollen. Disse begrepene har ikke vært tydelig definert, og det har gjort at forståelsen av denne føringen har variert. Rådmannen legger til grunn at Kulturenheten er utøvende når de setter i gang egne kurs, og ikke når de for eksempel støtter aktiviteter i regi av FAU eller andre arrangører. Rådmannen mener at Kulturenheten primært skal være en tilretteleggende aktør, men at den kan sette i gang egne aktiviteter i tilfeller når det er en tydelig mangel på et etterspurt kulturtilbud for barn.

5. Forholdet mellom Kulturskolen, biblioteket og Kulturenheten.

Kulturskolen og Kulturenheten har forskjellige oppdrag, men der samhandling er nødvendig. Kulturskolen har i sin plan for 2009-2015 fått et klart oppdrag om å rekruttere bredere, og ha flere kortere kurs og workshop for å ivareta behovet for utprøving. Dette er målsettinger Kulturenheten kan bidra til oppnåelsen av, for eksempel ved å bruke barnepakke-tilbudet som rekrutteringsarena. Dette har vært prøvd ut på Saupstad. Rådmannen vil legge til rette for at et slikt samarbeid kan utvikles videre.

På Saupstad bydel har et fruktbart samarbeid mellom biblioteket og Kulturenheten gitt gode resultater. En videreutvikling av dette samarbeidet kan foregå ved at det etableres ulike workshops/kurs som har litterært innhold, f.eks rappekurs, hvor ungdommene får mulighet til å uttrykke seg på sine egne premisser, men vil via denne typen kurs få kunnskap om språk, og språkets rytme. Flere bydelsbibliotek vil også kunne utvikle seg etter modell fra Saupstad.

6. Byomfattende eller konsentrasjon til noen bydeler.

Konsentrasjonen til Saupstad/Kolstad og Østbyen ble unødig innsnevrende, og det fikk virkninger som at Barnepakken ikke kunne brukes overfor nybosatte flyktningebarn, i og med det ikke er i disse bydelene det bosettes. Rådmannen mener at Kolstad/Saupstad og Østbyen fortsatt skal prioriteres høyest, men at midlene kan brukes i hele byen, ut fra et faglig skjønn.

7. Styrking av tilgang til kulturopplevelser for barn.

Det er en etterspørsel etter flere kulturtilbud for barn og barnefamilier, og vi ser at andre byer nok har kommet lengre enn oss på dette feltet, både for eksempel Bergen og har gode barnekultur-tilbud.. Rådmannen vil utrede nærmere muligheten for å etablere faste tilbud på dagtid for barnehagene, gjennom muligheten for å ta gratis buss mellom 0900-1400 har terskelen for barnehagene til å bruke et slikt tilbud blitt betraktelig lavere. Rådmannen vil også se på muligheten for å styrke tilbudet ute i bydelene, primært med biblioteksfilialene som arena. Det vil også bli vurdert å etablere et fast tilbud for barnefamilier på lørdagen, for eksempel en gang i måneden.

Gjennom å etablere et slikt tilbud styrker vi ikke bare tilbudet til barn, men vi gir også tilgang på flere inntektsmuligheter for det etter hver ganske store feltet med kunstnere som ønsker å jobbe med kultur for barn. Det vil også være en styrking med arbeidet med Barnas teater i Trondheim, i og med at det vil gi flere visningsmuligheter for det som produseres av teater for barn.

8. Bedre synliggjøring av kulturtilbudet for barn.

Ut fra tilbakemeldingene som har kommet om at det kan være vanskelig å skaffe seg oversikt vil rådmannen utrede om det å etablere en egen nettside med oversikt over kulturtilbudet for barn kan være en løsning, eller om det kan tenkes andre måter å løse informasjonsbehovet på.

Trondheim kommune

Konklusjon

Etter rådmannens mening vil en ny innretning av Barnepakken i tråd med de vurderingene som er gjort i saken, gi et bedre kultur- og fritidstilbud for barn i Trondheim.

Rådmannen i Trondheim, 01.09.2011.

Morten Wolden
kommunaldirektør

Bård Eidet
enhetsleder

Elektronisk dokumentert godkjenning uten underskrift

Utrykte vedlegg:
Evaluering av Barnepakken av NTNU Samfunnsforskning

[... Sett inn saksutredningen over denne linja](#)